

**ALO
TARIM**

444 03 58

UNUTMAYINIZ Kİ!

ANIZ YAKANLAR HAKKINDA

2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU,

5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU GEREĞİNCE

HAPİS VE PARA

CEZASI İŞLEMİ YAPILMAKTADIR !!

www.sivastarim.gov.tr

e-mail : mailadmin@sivastarim.gov.tr

İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

M.Fethi Akyüz Cad. Sivas Tel: (0 346) 215 17 23-30 (7 Hat)
www.sivastarim.gov.tr

**T.C.
SIVAS VALİLİĞİ
İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ**

ANIZ YAKMA

**ALO TARIM
444 03 58**

ANIZ YAKMA

Toprak işleme ve ekim kolaylığı sağlaması, zaman ve enerji tasarrufu, hastalık ve zararlılarla mücadelede imkan sağlaması, doğrudan ekim veya en az toprak işleme gibi geliştirilmiş toprak işleme yöntemlerinde karşılaşılan sorunlardan kurtulmak, azot fiksasyonunu azaltmak ve küldeki mineral besin elementlerinden yararlanmak, yüksek verim beklentisi, hasat sonrası hemen diğer bir ürünün ekimine geçilecek ise mibzerin istenilen bir şekilde ekim yapmasını temin etmek, anız sapları ile mibzer gözlerinin tıkanmamasını sağlamak, anızın çok kolay, çabuk ve masrafsız yok edilmesi gerekçeleri ile çiftçilerimiz anızı yakmaktadır. Oysa modern tarım tekniğinde anızı yakmak son derece yanlış bir yöntemdir ve yakma sonucu karşılaşılan zararların çoğunu telafi etmek mümkün değildir.

Anızın yakılması ile topraktaki organik madde yakılarak yok edilmektedir. Oysa ki bitkilerin gelişmesi için gerekli olan bitki besin maddelerinin bir kısmının kaynağı organik maddenin ayrışma ürünü olan humus oluşturur. Ayrıca; toprakta yağış sularının emilmesini, tutulmasını sağlayan, topraktaki kümeleşmeyi temin ederek erozyon ile taşınmasını önleyen, toprağın iyi havalanmasını sağlayan yine organik maddedir. Yapılan araştırmalarda, topraklarımızın büyük bir kısmında organik madde miktarının %1 den daha az olduğu belirlenmiştir. Zaten organik maddece fakir olan topraklarımızda bitkisel bir artış olan anızın yakılması ile organik madde giderek yok edilmektedir.

Sap ve anızın yakılması ile bitki büyümesini teşvik eden karbon ve azotun kaybı da artmaktadır. 300 Kg/dekar sap yandığında 1.5 Kg/da saf azot kaybı meydana gelmektedir. Bu miktar ise yaklaşık 7Kg Amonyum Sülfata eşdeğerdir. Anız yakılmasının diğer bir zararı toprak yüzeyinde bulunan mikroorganizmaların öldürülmesidir. Oysaki toprakta mevcut olan gözle görülemeyen bu mikroorganizmaların faaliyetleri sonucunda organik madde parçalanır, ayrışır ve humus dediğimiz şekle dönüşür. Yapılan bir araştırma sonucuna

göre; anız yakma ile toprağın 1-3cm' lik üst kısmında ısının 50-70°C ye kadar yükseldiği ve bu nedenle; mikroorganizmaların %70' inin zarar gördüğü, biyolojik faaliyetlerin azaldığı ve verimde düşme olduğu ortaya konulmuştur.

Yapılan diğer bir denemede, anız yakımı ile ilk yılda hububatta kök çürüklüğü hastalığında azalma olmuş, ancak ikinci yıl bu hastalığın daha da arttığı görülmüştür.

Anız Yakmanın Zararları Nelerdir?

1. Anız yakmayla toprak verimliliği azalır. Toprak verimliliği üretimi etkileyen en önemli etkidir. Her çiftçi toprağının verimli olmasını ister ve bunun gayreti içerisinde bulunur. Toprağın verimliliği, içerisinde barındırdığı canlı türlerine ve bunların miktarına bağlıdır.

Anız yakılırken toprağın yüzeyinde ve 2-3 cm derinliğinde ki bütün canlılar yok edilmektedir. Verimli bir toprakta canlıların en yoğun olduğu kısım burasıdır. Anız yakılırken özellikle toprak verimliliğini oluşturan canlılar da önemli miktarda ortadan kalkmaktadır. Anız yakılan yerlerde toprağın tekrar eski haline gelmesi için uzun zamana ihtiyaç duymaktadır.

2. Anız yakma ile toprak canlılarının beslenme ortamı veya besleneceği organik artıklar ortadan kalkar.

Doğada yaşayan canlıların hayatı birbirine bağlıdır. Bir canlının yok olması ona bağlı olarak 40 canlının yaşantısını olumsuz etkiler. Doğada canlıların etkilenmesi bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlıdır.

Canlılar doğada beslenirken organik maddelerden bir sıra halinde yararlanırlar. Her canlı genellikle organik maddedeki enerjiyi parçalanmanın bir aşamasında alır.

Bir toprağın verimi, içinde barındırdığı canlıların miktar ve tür zenginliğine bağlıdır. Bunların çoğalması, toprağın yeterli miktarda organik madde içermesine bağlıdır. Organik madde yeterli olmayınca toprak canlıları hem miktar, hem de tür olarak azaldığından toprak fakirleşecektir.

Bitkiler organik maddelerin ayrışması ile meydana gelen besin elementlerini daha sağlıklı alabilmektedirler. Zira organik maddeler çeşitli canlı türleriyle farklı aşamalarda parçalanarak bitkinin yararlanacağı şekle dönüşmektedir. Organik maddelerin parçalanması esnasında her canlı bir taraftan ihtiyacı olan enerjiyi elde ederken, diğer taraftan da salgıladıkları maddelerle toprağı bitkilerin en iyi gelişeceği özelliklere kavuşturmaktadır.

Diğer taraftan, toprakta bulunan yeterli organik maddeler makro moleküler etki göstererek toprak pH sınır (reaksiyonunun) ani değişimini önlerler. Böylece, pH'nın ani değişimiyle meydana gelecek zararlanmalardan biyolojik hayatı korurlar. Ticari gübrelerin doğrudan doğruya verilmesi durumunda da toprak canlıları besleneceği organik maddeleri bulamamaktadırlar. Yine, ticari gübrelerin ölçsüz kullanılmaları da toprak verimini artıran canlılara zehir etkisi yapmaktadır. Diğer taraftan da toprağın fiziksel yapısını bozmaktadırlar.

Ticari gübreler toprakta eksik olan besin elementlerini tamamlasalar dahi, toprak verimliliğini oluşturan canlıların kullanmalarına uygun olmadıklarından, verimliliği

artıramamaktadırlar. Belli bir zaman sonra toprak fakirleşmektedir. Bu sebepten, anızlar ile bağ, bahçe ve tarladaki organik artıklar yakılmayarak kompost olarak tekrar toprağı verilmelidir.

3. Toprak canlılarının bıraktığı birçok maddelerle (atık maddeler ve enzimlerle) oluşturulan yaşam ortamı yanarak yok olur. Toprak içerisinde yaşayan çeşitli canlılar salgıladıkları ve bıraktıkları artıklarla toprağı bitkiler ve kendileri için bir yaşam ortamı oluştururlar. Anız yakıldığı zaman bu ortam yanarak yok olur. Toprağın üst kısmında bulunan bu tabaka insan ve hayvanlardaki deri tabakası gibidir. Derinin yanması derecesinde insan ve hayvan ne kadar acı çekiyorsa, toprak içerisindeki canlıların çektiği acı bundan daha az olmamaktadır.

Nasıl ki insan belli ölçü dışında yanınca bunun izlerini taşıyor veya hayatını kaybediyorsa toprakta aynı şekilde acı çeker veya yaşanmaz bir duruma gelir. Anız yakıp kar edeceğini düşünen üreticilerimiz kendilerine ve buldukları topluma ne kadar kötülük yaptıklarını göstermek ve öğretmek gerekir.

Bunu bir örnekle açıklayalım. Anız yakmadan önce verimli bir toprağı kazıp avucumuz içerisine aldığımızda kendine özgü bir kokusunun olduğunu, yine avucumuz

içerisinde tuttuğumuzda kendine özgü bir yumuşaklığın olduğunu görürüz. Aynı toprağı anız yakıldıktan sonra avucumuz içerisine alırsak un gibi toz şeklini aldığını görürüz. İşte, bu un şekline dönüşmüş olan toprak ilk elimize aldığımız toprağın özelliğini taşımadığı sürece bundan yeteri kadar yararlanamayız. Burada yanan yerler deride yanan kısımlar gibi daima o yanığın izini taşırlar.

4. Anız yakılmadığında toprak yel ile üfürülerek, sel ile süpürülerek erozyona (taşınmaya) uğramaz. Bitki artıkları gerek toprak yüzeyini örterek ve gerekse kökleriyle toprağı kucaklayarak yelin üfürmesine, selin süpürmesine mani olur. Anız yakıldığında ise toprağı koruyacak bir engel kalmaz. Yakılan anızın artığı olan külün içerdiği mineral elementlerde yine rüzgâr ve su ile taşınarak uzaklaşır.

Anız artıkları özellikle yağmur damlalarının darbe etkisi ile toprak parçacıklarının birbirinden ayrılmalarını, daha doğrusu parçalanıp taşınmalarını engellerler. Anızın toprağı gömülmesi ise toprağın hava-su dengesini düzenleyerek gerek bitkiler ve gerekse topraktaki diğer canlılar için iyi bir ortamın hazırlanmasını sağlarlar.

Organik maddece zengin topraklarda suyun giriş ve hareketi daha uygun olmaktadır. Bu da, gerek bitkilerin gelişmesi ve gerekse toprağın korunması (erozyon) bakımından son derece önemli rol oynamaktadır. Erozyonu meydana getiren en önemli faktör bitki örtüsünün yok olmasıdır. Bu nedenle doğada erozyona fazla rastlanmaz. Erozyon, insanların kültür bitkisi yetiştirmek için diğer bitkileri ortadan kaldırdıkları tarım alanlarında meydana gelmektedir. Doğaya bilinçsizce yapılan müdahaleler ne kadar çoksa, erozyonun şiddeti de o kadar fazladır.

5. Anız yakma toprak yorgunluğunu artırır. Doğada toprak yorgunluğuna rastlanmaz. Zira, doğadaki bütün canlılar sosyal bir dayanışma içerisinde olduklarından birinin

artığını diğeri gıda olarak kullanır. Böylece toprak yorgunluğu oluşturacak maddeler ortadan kalkar. Toprak yorgunluğu ya çok az veya hiç oluşmaz.

Toprak yorgunluğu; bir ortamda yetişen kültür bitkisi için toprağın uygun özelliğini kaybetmesidir. **Bir kültür bitkisi için ortamın bozulmasının 3 sebebi vardır.**

1. Tek kültür bitkisi yetiştirilen ortamda bitkinin artıkları birikerek o bitki için zehirli bir ortam oluştururlar. (Her canlının atığı kendisi için zehirdir.

2. Tek bir kültür bitkisi yetiştirildiğinde o bitkiye özel hastalık ve zararlılar çoğalarak olumsuz etki yaparlar.

3. Tek bir kültür bitkisi yetiştirildiğinde topraktaki mineral elementlerin alınımı tek yönlü olduğundan toprak besin elementi dengesi bozulur. Bu şartlardan biri veya hepsi birden toprak yorgunluğunu oluştururlar.

Anız yakmayla toprak yüzeyinden itibaren 2-3 cm derinlikte bulunan ve toprak canlılarının en yoğun olduğu kısımda ki canlılar önemli ölçüde zarar görürler. Toprak ne kadar çok ve çeşitli canlı barındırırsa o kadar az toprak yorgunluğu oluşur. Bu durum da toprakta zehirli madde birikimi azalır, hastalık ve zararlıların artışı tek yönlü

olmayacağından etkileri azalır ve topraktaki besin dengesi bozulmaz. Bu durumda da Toprak yorgunluğu oluşmaz.

Anız yakma ile topraktaki canlılar yeteri kadar beslenme olanağı bulamadıklarından miktar ve çeşitliliği azalmaktadır. Bu durum hem toprağın verimden düşmesine, hem de toprak yorgunluğunun daha kolay oluşmasını sağlayacaktır. Sonuçta, üretim olumsuz olarak etkilenecektir.

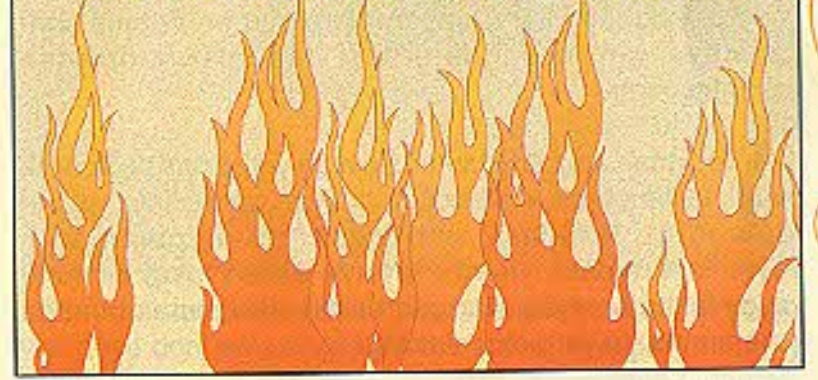
6. Anız yakma toprağın yağışlarla sıkışmasını ve suyun toprak içerisinde birikmesini önler. Anız yakılmadığı zaman, yağmur damlaları saplar üzerine düşerek darbe etkileri ortadan kalkar. Yağmur damlaları sapların kök boğazından köklerin oluşturduğu kanallarda birikir. Aksi halde, Yakılan anızlarla birlikte köklerin açtığı kanallarda çökeceğinden yağmur sularının toprakta tutulması mümkün olmayacaktır. Böylece, toprak üzerine düşen yağmur akış haline geçerek verimli toprağı da sürükleyip götürecektir.

7. Anız yakma doğal dengeyi bozar. Anız yakılmasıyla doğada yaşayan birçok canlının beslenme, barınma ve korunma ortamı yok olacağından, doğal yaşam tehlikeye girecektir.

Bir ülkenin doğal zenginliği yaban hayatının çeşitliliğine ve çokluğuna bağlıdır. Anız içerisinde birçok canlılar barınır. Bu canlılar beslenme zincirinin halkalarını oluşturduğu için ortadan kalkması diğer canlıların yaşamını olumsuz etkiler. Unutulmamalıdır ki bir ortamdan bir canlının kaybolması buna bağlı olarak 40 tür canlıyı etkilemektedir. Anızın yakılması ile bütün bu canlıların yaşam ortamı da ortadan kalkar. Sonuçta da, insan kendi yaşam ortamını bozarak çeşitli hastalıklara yakalanma olasılığı artarak, sağlığı bozulur.

Yaban hayatının olmadığı yerde, insan yaşantısı tehlikeye girer ve insanlarda doğal özelliklerini kaybederler. Bir ortamda ne kadar çok ve çeşitli türde bitki yetişirse, buralarda

ANIZLA BERABER GELECEĞİNİZDE YANAR

su şırıltısı, kuş civıltısı, arı ve böcek vızıltısı eksik olmaz. Yani, insan da dâhil bütün canlılar için sağlıklı bir ortam oluşur. Anız yakma bu ortamın oluşmasını önleyen etmenlerden birisidir. Diğer bir ifade ile cenneti cehennem ateşi ile tutuşturmakadır.

8. Orman yangınlarının çıkmasına sebep olurlar. Bugün ülkemizdeki orman yangınlarının büyük çoğunluğu anız yakmalardan meydana gelmektedir. Genellikle orman yangınları olduğunda büyük orman alanları yok olup gitmektedir. Buraların tekrar orman haline getirilmesi hem uzun bir zamana, hem de büyük masraflara mal olmaktadır.

Anız yakanlar hem ülkeyi hem kendilerini fakirleştirdiklerinden habersizdirler.

9. Anızla birlikte çok zaman diğer komşu tarla ve bahçeleri de yakılmaktadır. Her yıl anız yakımı dolayısıyla mahkemelik olan vatandaş sayımız az olmasa gerektir

10. Anız yakmaları zaman zaman yerleşim alanları da yanabilmektedir. Televizyonlarımızda yaz aylarında anız dolayısıyla tamamen yanmış köy haberleri azımsanmayacak kadar çok gösterilmektedir.

Anız Yakmayı Ortadan Kaldıran Tedbirler

Anız yakmaya karşı başarılı olmanın en önemli şartı yakmaya gerekçe gösterilen nedenlerin ortadan kaldırılmasıdır.

1-Toplanan anız artıklarının hayvan yetiştiriciliğinde atlık olarak kullanılarak, elde edilen hayvan gübresinin, anızın toplandığı tarlalara verilmesi, bu uygulamanın yaygınlaştırılması, yıldır tavsiye edilen fakat bir türlü yaygınlaştırılmayan ahır gübresinin etkili olarak tarımda kullanımına da yardımcı olacaktır.

2-Anızın tarlada bırakılması ve anızlı malç olarak toprağa karıştırılması, bu uygulamayla gerek toprak işleme gerekse ekim sırasında aletlerin tıkanması ve ekimde tohumların toprak yüzeyinde kalması problemleri, uygun alet kullanımı ve toprak işleme metoduyla çözümlenebilir. Saplar hasatta biçerdöverin arkasına takılacak bir ekipmanla parçalanarak tarla yüzeyine yeknesak olarak dağıtılabilir. Bu uygulamada ekim, ekici ayağı diskli olmayan ve toprağı yırtarak tohum yatağı hazırlayan mibzerlerle yapılabilir.

3-Biçerdöverle hububat hasadı, toprak yüzeyine yakın yapılmalıdır. Hububat başağın hemen altından biçildiğinde anız çok yüksek kalmakta ve mikroorganizmalar tarafından parçalanması, çürüyerek organik maddeye dönüşmesi daha zorlaşmaktadır.

4-Hasat sonrası parçalanma ve çürümeyi kolaylaştırmak için, sapları parçalayıcı bir alet kullanarak, anız toprağa karıştırılmalıdır.

5-Anızların daha çabuk parçalanıp ayrışarak organik maddeye dönüşmesini sağlamak amacı ile toprağa, kalan sapın yaklaşık % 1'i oranında "Azot Dengeleme Gübresi" verilmelidir.

6-Ayrıca "Yabancı Ot" ve "Haşereleri" yok etmek için anızın yakılması yerine "İlaçlı Mücadele" yapılmalıdır.

Anız yakma yerine göre % 10-15 oranında yarar sağlarken, anız yakmanın getirisi %85-90 olmaktadır. Çiftçilerimiz anız yakarak alacağı ürünün büyük bir kısmını bir yıl önceden kaybetmektedirler. Kaybolan sadece ürünün miktarı değil, kalitesi ve toprağın verimliliğidir.

Yakmak yok etmektir. Diğer bir ifade ile "Cennete cehennem ateşi ile girip tutuşturaktır. Cenneti tutuşturanlarla anızı yakanlar sonuçta aynı işi yapmaktadırlar. Yalnız, cenneti tutuşturan bilerek, anızı yakanlar bilinçsizce davranırlar. Bu nedenle yanan sadece anız değil, Ülkenin doğal zenginlikleridir. Ülke yanarken, doğal zenginlikleri bilinçsizce kaybolurken seyirci kalmaya ve bunu hoş görmeye hiç kimsenin hakkı olmamalıdır.